

Kemal Gözler, [Bilimsel Yazma ve Yayınlama: Bir Stil Kılavuzu](#), Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2023, s.221-223'ten düzenlenerek alınmıştır.

(...)

KUTU 7.2: Dava Dilekçelerinde ve Mahkeme Kararlarında Aşırı Vurgu ve Çoklu Vurgu Sorunu Üzerine Bir Gözlem

Bu kitabın konusu hukuk uygulamasında dava dilekçesi ve mahkeme kararı yazma değil; akademik yazmadır. Ama yeri gelmişken şunu da belirtmeden geçemeyeceğiz.

Maalesef bazı avukatlar tarafından hazırlanmış dava dilekçelerinde veya kamu kurumları tarafından mahkemelere gönderilen cevap dilekçelerinde geçen pek çok terim, pek çok cümle, hatta paragraf veya paragraflar vurgu amacıyla, bold yazılmakta, bununla yetinilmemekte, bold yazılan bazı ifadelerin altı çizilmekte, bununla da yetinilmemekte bold ifadeler bir de büyük harfle yazılmaktadır. Yine bunlarla da yetinilmemekte, bazı cümleler italikle yazılmakta, diğer bazı cümlelerde ise punto büyütülmektedir. Neticede dilekçenin içinde vurgulanmamış hiçbir yer kalmamaktadır. Bir metnin her yeri bir şekilde (italikle, boldla, büyük harfle, altını çizerek, punto büyütülerek vs.) vurgulanıyorsa biliniz ki o dilekçede gerçek anlamda bir vurgu yoktur. Her şeyin vurgulandığı yerde vurgu kalmaz. Vurgu mahiyeti gereği istisnaî bir şeydir. Bir metinde geçen kelime sayısının bilmediniz yüzde beşi kadar vurgu olur. Daha fazla değil.

Bir örnek: Bizim bir Üniversite Rektörlüğüne karşı açtığımız iptal davasında Üniversite Rektörlüğünün vekili avukatın imzasıyla Üniversite Rektörlüğü Hukuk Müşavirliği antetli kağıda basılı mahkemeye verilen cevap dilekçesinden bir kısım aşağıya alınmıştır:

Ön inceleme aşamasında dosya Üniversitemiz ile bağı bulunmayan tarafsız üç bilirkişiye gönderilerek bilirkişi raporu alınmıştır. **Bilirkişi belirlemesi yapılırken de, şikâyet konusunun fikri hakları ilgilendirmesi sebebiyle biri fikri hak uzmanı; ceza hukuku boyutu olması hasebiyle ceza hukuku uzmanı, bir de Fransızca eserlerden tercüme söz konusu olması nedeniyle de Fransızca uzmanından oluşması uygun bulunmuştur. Bu bağlamda Gazi Üniversitesi**

Söz konusu dilekçede normal metin Times 12 punto normal karakterlerle yazılırken bazı cümleler, bold yazılmış, bununla da yetinilmemiş, bold yazılanların altı çizilmiş, bununla da yetinilmemiş, normalde 12 punto olması gereken karakterler 14 puntoya çıkarılmıştır.

Şimdide 3 Kasım 2002 tarihli Milletvekili Genel Seçimlerinin iptali istemiyle Ahmet İyimaya tarafından hazırlanmış ve Doğru Yol Partisi tarafından Yüksek Seçim Kuruluna sunulmuş bir dilekçenin iki sayfasını aşağıya olduğu gibi koyalım (Ahmet İyimaya, *Siyaset Hukuku Sorunları*, Ankara, Kendi Yayını, 2007, s.454-455):

454

(Örnek Olay Yöntemiyle) Seçim Hukuku ve Seçim Yargısı Yaklaşımı:

dd) ABD'deki son başkanlık seçimlerinde dünya kamuoyuna yansımaya yol açan, ülkemizde geçmişte yaşanan yüksek toplumsal mükererler oy iddiaları hatırlanmalıdır. Bunların hiçbirinde, seçimi yöneten organlar, genel seçimi iptal etmedi, edemedi. Çünkü konsolide olmuş demokrasilerde, geneli kapsayan yolsuzlukların gerçekleşmesi imkansızdır. Meğerki seçim süreçlerinde görevlendirilen hakem organların ihmalleri olmasın. Bu halde de, genel iptal müeyyidesi, seçiçe düzenlenmek ve hatta sebebi olarak Anayasaya konmak zorundadır. Hukuklu ve Anayasal demokrasinin ucuz açık şekilde genel seçimlerle iptalini ilke kararlarına bırakabilecek bir lüksü ve keyifliliği yoktur. Durum, Durum dan ibarettir.

e) Doğruluğu açık yarıktaki yorum benimsenese dahi, varılacak sonuç başka değildir. Yapılan yolsuzluğun sonucu etki, niyeti ve kismidir. Baraj dahil, hesaplanmayan yeniden gözden geçirilmesiyse düzeltilebilecek bir yolsuzlukla karşı karşıyayız.

Genel iptal ve kısmi iptal, müeyyide derecelendirmesi bakımından farklı ağırlık ve yoğunluğa sahiptirler. Daha alt-müeyyide ile sorunun çözülebilmesi halinde, ağır olan değil, daha hafif müeyyide uygulanır. Olayımızdaki durum, daha hafif yaptırım olan barajın ve milletvekili dağılımının yeniden değerlendirilmesi yoluyla düzeltilmesinden ibarettir.

Ö YÜKSEK SEÇİM KURULUNUN KARARI NE OLURSA OLSUN, TÜRKİYE, YAKIN GELECEKTE DAHA DA ADEVLENME İSTİDADI GÖSTEREN BİR "MESRÜİYET VE BOZUK TEMSİL" SORUNU İLE KARŞI KARŞIYADIR. HUKUK DEVLETİNİN VE SEÇİM HUKUKUNUN POZİTİF MEKANİZMALARıyla ASILAMAYACAĞI BİR SOSYO-POLİTİK SORUN, ÜLKE GÜNDEMİNDEDİR. YÜCE MECLİS, DÜRÜST SEÇİM AMACINI YOK EDEN VE MESRÜİYETİ SARSAN YAĞIN SAHTEÇİLİK GERÇEĞİNİ GÖZETEREK, MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMLERİNİ, YEREL SEÇİMLERLE BİRLEŞTİRİP YENİLEMELİDİR (ANY. MAD.78, 127/III). MESRÜİYET SAKATLIĞINI, TARTIŞMALAR BOZUCU DERİNLİK KAZANMADAN VE SOSYAL TRAVMALARLA YOL AÇMADAN ORTADAN KALDIRACAĞI YEGANE ÇÖZÜM, ERKEN SEÇİM MEKANİZMASININ İŞLETİLMESİNDE YAKTAKİDİR. DOĞRU YOL PARTİSİNİN SİYASAL YAKLAŞIMI, DEMOKRATİK ÇARE OLARAK DERHAL

Ahmet İyimaya

455

MİLLETİN HAKEMLİĞİNE MÜRACAATTIR. TÜRKİYE, DEMOKRASİYİ YARALAYAN BU AĞIR YOLSUZLUĞU DAHA FAZLA TAŞIYAMAZ. ZAMAN YİTİRİLMEDEN, İVEDİLİKLE ERKEN SEÇİME GİDİLMELİDİR. NİHAİ TAKDİR VE KARAR, ELBETTEKİ YÜKSEK SEÇİM KURULUNUNDA ANCAK DEMOKRATİK ÇARENİN MİLLİ BİR KARARDA DÖNÜŞÜMÜNE YER, AZIZ MİLLETİMİZİN BÜYÜK MECLİSİDİR.

5. DYP'ni Milletvekili Çıkarılabileceği Seçim Çevrelerindeki Seçimin İptali Gerektiği Karşı-Gerekeşi

Unutulmamasıdır ki, itirazı konu yolsuzluğun oturuğu temel, "ülke barajı hesabı"na dayalıdır. Genel seçimin iptali düştüğünce baraj hesabının gözden geçirilmesinden, seçim çevresi seçiminin iptali çıkmaz. Baraj hesabının değerlendirilmesinin seçim çevresi hesabında gösterilememesi, tipik bir iç-taratsızlığı yanştır.

6. Seçilen Milletvekillerinin, Any.Mad.84 Hükümlü Karşısında, Tutanaklarının İptali Edilemeyeceği Karşı-Gerekeşi

Anayasanın 79.cü maddesi açıktır: "seçim konuları ile ilgili her türlü yolsuzluğu" karara bağlamak, "seçimden sonra" da olsa Yüksek Seçim Kurulunun, Yüksek Seçim Kurulunun mustakar kararları da bu doğrultudadır.¹⁷ Anayasamızın 84.maddesi, milletvekilliği döneminde oluşan sebeplerle ilgilidir. Seçim dönemindeki tam kanunsuzluk halinin yansıdığı milletvekili seçim tutanaklarının Yüksek Seçim Kurulunca iptali, doğal bir sonuçtur. Seçim dönemi yolsuzlukları ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin karar vermesi, kuvvetler ayrılığı ilkesi ve Anayasamızın açık hükmü karşısında mümkün değildir.

7. 2839 Sayılı Yasanın 33/IV Hükümüne Dayalı Karşı Gerekeşi

2839 sayılı yasanın 33/IV maddesi ".... İlandan sonra, bir veya birkaç seçim çevresinde, seçimin iptaline karar verilmesi, ülke gene-

¹⁷ Anayasamızın 84-cü maddesi, seçim konularıyla ilgili olmayan sebeplerle milletvekilliğinin düşmesini öngörmektedir. Any.79 ile 84 hükümleri arasında bir çarpışma yoktur. "Seçim ilgili yolsuzlukların-milletvekili ile ilgili olan/olmasın" parlamentoya tasamak (çözümü Meclisin yetkisinde saymak), 1954 öncesindeki antidemokratik düzenlemeye dönmek anlamına gelir. (Konunun ayrıntısı için, Onur, anm. Sbf. 473; Arslanage, (Seç.Sist.) Sbf.133 ve dev.)

Görüldüğü gibi dava dilekçesinde bold vurgu olduğu gibi büyük harf+bold şeklinde vurgu da vardır. Büyük harf ve bold öylesine aşırı bir vurgudur ki, bu vurgu yüzünden dava dilekçesinin 5, 6 ve 7 nolu başlıkları göze çarpmamaktadır.

İkili, üçlü veya dörtlü vurgu yapan ve baştan sona her tarafı vurgulanmış olan bu dilekçeyi yazan avukatlara bunu niye yaptıklarını sorduğunuzda, "aksi takdirde hâkim dilekçemizi okumuyor" cevabını alırsınız ve size bunu teyit eden pek çok örnek verirler. "Hiç olmazsa, hâkim, büyük harflerle ve bold yazdığım cümleleri okusun yeter" demek isterler. Buna karşı diyecek söz bulamazsınız. Vakıa hâkimlerin dilekçeleri okumadıkları bir mahkemede, zaten yargılamaya yapmanın bir anlamı yoktur ki, dilekçede vurgu yapıp yapmamanın bir anlamı olsun!

Türkiye’de mahkeme kararlarında ise, davanın sonucunu belirten “kabulüne” “reddine”, “onanmasına”, “bozulmasına” gibi kelimelerin büyük harfle veya bold harflerle yazılması gibi sınırlı vurgu dışında neredeyse hiç vurgu yapılmamaktadır. Şüphesiz ki gerektiğinde, gerektiği ölçüde, yukarıdaki kurallar çerçevesinde mahkeme kararlarında da vurgu yapılabilir. Ancak aşırıya kaçılmamalıdır. Bir örnek: Danıştay İkinci Dairesinin 24 Şubat 2015 tarih ve E.2014/8861, K.2015/1735 sayılı kararında aşırı vurgu vardır. Karardan bir paragraf aşağıdadır:

Yürütme ve idare, yasal düzenlemelerle emredilen hususları, **“bağlı”**, **“türevsel”** ve **“tamamlayıcı”** nitelikte düzenlemeler veya işlemler vasıtasıyla uygulamak zorundadır. Bu nedenle, **kanunların**, ilgili kişi ya da konularla ilgili olarak koymuş oldukları kuralların uygulanabilmesi için yürütme ve idare tarafından harekete geçilmesi zoruridir. Bu husus, kuvvetler ayrılığı ilkesinin de doğal bir sonucudur. Hukuk devletinin unsurları arasında yer alan **“idarenin yargı yolu ile denetimi”** ve **“idarenin kanuniliği”** hususları da doğrudan kuvvetler ayrılığı ilkesinin mevcudiyetine bağlıdır.

Aynı kararın karşı oy yazısında ise çoklu vurgu vardır:

652 sayılı KHK’ya 6528 sayılı Kanun ile eklenen geçici 10. maddenin 8. fıkrasında, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan okul/kurum yöneticilerinden, **14.3.2014 tarihi itibarıyla görev süresi dört yıl ve daha fazla olanların görevinin 2013-2014 ders yılının bitimi itibarıyla başka bir işleme gerek kalmaksızın sona ereceği** belirtilmiş olup, **10.6.2014 günlü, 29026 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirilmelerine İlişkin Yönetmeliğin geçici 1. maddesinde ise**, mevcut yöneticilerin, bu Yönetmelikte öngörülen usul ve esaslara göre **yerlerine görevlendirilen yöneticilerin göreve başlayana kadar görevlerine devam edecekleri** yönünde düzenleme getirilmiştir.

Görüldüğü gibi mahkeme kararında sonda yer alan ifade aynı anda italik ve bold yazılmış, bununla da yetinilmemiş ifadenin altı çizilmiştir. Yani tam üç vurgu aynı anda yapılmıştır.

C. VURGU GEREKLİDİR

Yukarıda aşırı vurgudan ve özellikle çoklu vurgudan kaçınılması gerektiğini belirttik. Ancak unutulmamalıdır ki, metinde istisnâ ve tutarlı olmak şartıyla vurgu bulunmasında yarar vardır. Vurgu tamamıyla dışlanmamalıdır. Vurgusuz bir metin, okuyucunun ilgisini zor çeken ve dolayısıyla zor okunan bir metindir. Türkiye’de çoğunlukla Alman literatürünü takip eden yazarların kitaplarında çok az vurgu vardır. Örneğin Korkut Kanadoğlu’nun fevkalade değerli bir monografisi olan *Anayasa Mahkemesi* isimli kitabında başlıklar dışında, metinde ve dipnotlarda italikle veya bold ile vurgulanmış bir kelime yoktur. Örnek olarak aşağıda adı geçen kitabın 164-165’nci sayfaları verilmiştir: